

Συστηματική συντηρητική αντιμετώπιση της φλεγμονής στο διαβητικό πόδι

N. Τεντολούρης, Αναπληρωτής Καθηγητής Παθολογίας

A' Προπαιδευτική Παθολογική Κλινική και Ειδική Νοσολογία Πανεπιστημίου Αθηνών, Γ.Ν.Α.

Λαϊκό

Οι λοιμώξεις του διαβητικού ποδιού κατά κανόνα επιπλέκουν νευροτροφικά ή νευροϊσχαιμικά έλκη και αποτελούν συχνή αιτία ακρωτηριασμών στα άτομα με σακχαρώδη διαβήτη. Λόγω της συνυπάρχουσας νευροπάθειας, ο πόνος που συνοδεύει τη λοίμωξη μπορεί να ελλείπει και η διάγνωση της λοίμωξης να γίνει καθυστερημένα με καταστρεπτικές συνέπειες για το πόδι ή και τη ζωή του ασθενούς. Ήπιες λοιμώξεις στην αρχή μπορεί γρήγορα να μετατραπούν σε σοβαρές, ειδικά σε πάσχοντες από σοβαρού βαθμού περιφερική αρτηριοπάθεια. Η διάγνωση της λοίμωξης είναι κατά βάση κλινική. Ο παρακλινικός έλεγχος βοηθάει στη αποκάλυψη συμμετοχής των εν τω βάθει ιστών. Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της βαρύτητας της λοίμωξης και των υπεύθυνων παθογόνων. Λοιμώξεις ήπιας ή μέτριας βαρύτητας προκαλούνται από gram-θετικά αερόβια παθογόνα, με προεξάρχουσα την επικράτηση των σταφυλοκόκκων και των στρεπτοκόκκων. Οι σοβαρές λοιμώξεις έχουν πολυμικροβιολογική αιτιολογία και συχνά απομονώνονται 3 ή και περισσότερα παθογόνα με συμμετοχή gram-θετικών, gram-αρνητικών και υποχρεωτικά αναερόβιων. Η καλλιέργεια από τη βάση του έλκους μετά την αφαίρεση των νεκρωμένων ιστών και του εξιδρώματος είναι απαραίτητη, με εξαίρεση ίσως τις ήπιες λοιμώξεις, σε έλκη με στοιχεία λοίμωξης για την απομόνωση των υπεύθυνων παθογόνων και την εξειδίκευση της αντιμικροβιακής αγωγής. Δε συνιστάται η λήψη καλλιιεργειών από έλκη που δεν έχουν λοίμωξη, πολύ δε περισσότερο η χορήγηση αντιμικροβιακών. Η άσκοπη χρήση αντιμικροβιακών φαρμάκων οδηγεί στην ανάπτυξη αντοχής και στην επικράτηση στελεχών που μπορεί να είναι περισσότερο λοιμογόνα. Για τη διάγνωση της οστεομυελίτιδας χρησιμοποιούνται, εκτός από την κλινική εξέταση, απεικονιστικές μέθοδοι, η ΤΚΕ και ο προσδιορισμός της C-αντιδρώσης πρωτεΐνης του ορού και η καλλιέργεια καθώς και η βιοψία του οστού. Η αποκατάσταση της αιμάτωσης του άκρου είναι ζωτικής σημασίας για την αντιμετώπιση της λοίμωξης. Συμπληρωματικά θεραπευτικά μέτρα στη θεραπεία των λοιμώξεων στο διαβητικό πόδι αποτελούν το υπερβαρικό οξυγόνο και η χορήγηση του αυξητικού παράγοντα των ουδετεροφίλων. Η χρήση ειδικών επιθεμάτων που περιέχουν ουσίες με αντιμικροβιακές ιδιότητες συνιστάται σε έλκη με άφθονο εξίδρωμα για την πρόληψη των λοιμώξεων. Παρά τη μεγάλη πρόοδο που σημειώθηκε τις τελευταίες δυο δεκαετίες στην παθοφυσιολογία, τις διαγνωστικές μεθόδους και στη θεραπεία των λοιμώξεων στο διαβητικό πόδι με την ανακάλυψη αντιμικροβιακών φαρμάκων, χρειάζονται περισσότερες μελέτες, ειδικότερα σε ότι αφορά τη χρήση των επιθεμάτων και των νεότερων αντιμικροβιακών. Οι λοιμώξεις στο διαβητικό πόδι πρέπει να αντιμετωπίζεται από ομάδα ειδικών όπως είναι ο διαβητολόγος, ο ποδίατρος, ο ορθοπεδικός, ο αγγειοχειρουργός και ο πλαστικός χειρουργός.